

CS

CS

CS

KOMISE EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ

V Bruselu dne 10.9.2008
KOM(2008) 545 v konečném znění

**SDĚLENÍ KOMISE RADĚ, EVROPSKÉMU PARLAMENTU, EVROPSKÉMU
HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU REGIONŮ**

AKČNÍ PLÁN

pro provádění strategie EU v oblasti zdraví zvířat

SDĚLENÍ KOMISE RADĚ, EVROPSKÉMU PARLAMENTU, EVROPSKÉMU HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU REGIONŮ

AKČNÍ PLÁN

pro provádění strategie EU v oblasti zdraví zvířat

Souvislosti

V prosinci 2004 zahájila Komise externí hodnocení, jehož cílem bylo důkladně zhodnotit výsledky kroků EU v oblasti zdraví zvířat a směr, kterým by se mohla ubírat v budoucnu. Na základě výsledků hodnocení a rozsáhlých konzultací se zúčastněnými stranami předložila Komise v září 2007 sdělení k nové strategii v oblasti zdraví zvířat¹. Bylo to poprvé, kdy Komise stanovila své strategické záměry a cíle v oblasti zdraví zvířat.

Rada², Evropský Parlament³ a Evropský hospodářský a sociální výbor⁴ přivítaly strategický přístup k politice EU v oblasti zdraví zvířat a vyjádřily podporu celkovému záměru, cílům a principům stanoveným ve strategii pro oblast zdraví zvířat na období 2007–2013.

Komise je potěšena, že může představit svůj akční plán v oblasti zdraví zvířat, který vychází z výsledků diskuzí na různých interinstitucionálních fórech EU, a představit tak vizi sledovanou v této strategii na příštích pět let a dále. Tento akční plán by měl být chápán v souvislosti se strategií EU v oblasti zdraví zvířat. Hlavní otázky v něm uvedené budou zahrnuty do ročního cyklu legislativního pracovního programu Komise. Jeho účelem je zjednodušit a zlepšit stávající právní předpisy, lépe vytvářet nové předpisy a posílit dodržování a účinnost pravidel, při současném dodržení zásady proporcionality EU a její politiky lepších právních předpisů. Legislativní návrhy budou systematicky posuzovány a u každé iniciativy budou zvažována nejrozumnější řešení – regulační i neregulační – v souladu s akčním plánem Komise pro lepší právní předpisy⁵. Komise do přípravy úzce zapojí zúčastněné strany a bude při přípravě nových legislativních iniciativ využívat systém posuzování dopadů. Tento akční plán stanoví pro „legislativní iniciativy“ časový harmonogram. Provádění zvláštních kroků ohlášených v tomto akčním plánu bude proto záviset na výsledcích každého jednotlivého posouzení dopadů.

¹ KOM 539(2007). Přijaté 19. září 2007.

http://ec.europa.eu/food/animal/diseases/strategy/docs/animal_health_strategy_en.pdf

² Závěry Rady – dokument 15481/07 ADD 1. Přijaté 17. prosince 2007.

http://ec.europa.eu/food/animal/diseases/strategy/docs/council_opinion.pdf

³ Usnesení Evropského parlamentu – A6-0147/2008. Přijaté 21. května 2008.

⁴ Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru NAT/376 (2008). Přijaté 16. ledna 2008.

http://ec.europa.eu/food/animal/diseases/strategy/docs/EESC_opinion.pdf

⁵ KOM(2002) 278.

Struktura akčního plánu

Akční plán je postaven na čtyřech základních pilířích nebo oblastech činnosti:

1. Stanovení priorit pro zásahy ze strany EU;
2. Rámec EU pro zdraví zvířat;
3. Prevence, dohled a připravenost; a
4. Věda, inovace a výzkum.

V rámci druhého pilíře bude přezkoumána obecná legislativa týkající se dobrých životních podmínek zvířat. Zvláštní kroky týkající se dobrých životních podmínek zvířat jsou popsány již v akčním plánu Společenství pro ochranu a zajištění dobrých životních podmínek zvířat 2006–2010⁶, který je nyní nedílnou součástí strategie EU v oblasti zdraví zvířat. Proto tento akční plán neobsahuje detaily o zvláštních krocích pro dobré životní podmínky zvířat.

1. Stanovení priorit pro zásahy ze strany EU

Svět se výrazně mění. Globalizace, změny klimatu a migrace lidí jsou faktory, které napomáhají šíření nálezů zvířat, což znesnadňuje jejich kontrolu. Nákazy jako BSE, která představovala velkou hrozbu pro zdraví zvířat a lidí před deseti lety, jsou dnes díky postupnému přijímání různých opatření považovány za mnohem méně rizikové. Objevují se však nové výzvy, jako jsou nákazy, které jsou v současné době rozšířenější v důsledku globálního oteplování. Stručně řečeno je nyní třeba přehodnotit priority na základě pečlivého posouzení rizik a solidních vědeckých doporučení. Komise vypracuje charakteristiky rizik různých nálezů zvířat a rozdělí je do kategorií, čímž vytvoří základ pro stanovení prioritních kroků. Komise zvaží začlenění tohoto přístupu do nového právního rámce EU pro zdraví zvířat (pravděpodobně do legislativního pracovního programu Komise na rok 2010). Zásahy a zdroje se zaměří na nákazy, které mají velký veřejný dopad.

2. Rámec EU pro zdraví zvířat

Hlavním cílem strategie EU v oblasti zdraví zvířat je vytvoření právního předpisu EU o zdraví zvířat. Komise připraví legislativní návrh do roku 2010. V tomto návrhu Komise nově vymezí styčné body s *acquis* v oblasti zdraví zvířat, jejich dobrých životních podmínek, výživy, bezpečnosti potravin, veřejného zdraví, ochrany životního prostředí, farmaceutických přípravků, s právními předpisy v oblasti společné zemědělské politiky a s pravidly zavedenými významnými mezinárodními organizacemi (OIE, Codex Alimentarius), jakož i povinnosti jednotlivých subjektů, přičemž toto všechno bude mít dopad na následná pravidla financování. Při přípravě právního předpisu o zdraví zvířat bude Komise náležitě zvažovat doporučení Evropského parlamentu, Rady a Evropského hospodářského a sociálního výboru. Zejména bude analyzovat doporučení týkající se povinností vlastníků zvířat (včetně vlastníků zvířat chovaných pro nekomerční účely), stanovení priorit v oblasti nemoci

⁶ Akční plán Společenství pro ochranu a zajištění dobrých životních podmínek zvířat 2006–2010.
http://ec.europa.eu/food/animal/welfare/actionplan/actionplan_en.htm

zvířat, očkování, koncentrace zvířat a hospodářství, možného zavedení systému kontrol hospodářství a akreditací pro veterinární školy.

Komise by rovněž měla do roku 2011 přijmout návrh právního předpisu zavádějícího harmonizovaný rámec EU pro rozdělení odpovědnosti a nákladů, který zajistí, že všechny strany přijmou svoji odpovědnost a budou se podílet na zjišťování a potírání nákaz. Komise zváží, že by systém náhrad vycházel z kategorizace nákaz zvířat v kombinaci s pobídkami k prevenci rizika. Rovněž vezme v úvahu mechanismy zamezující narušení hospodářské soutěže mezi zemědělci z různých členských států a hledisko solidarity.

Navíc Komise do konce roku 2008 zahájí konzultace s cílem posoudit potřebu a možnosti vytvoření harmonizovaného rámce EU pro finanční záruky v odvětví krmiv.

Komise rovněž ve vhodných případech posílí svoji roli při vyjednávání vývozních podmínek pro EU a při řešení problémů v oblasti vývozu prostřednictvím týmů EU pro přístup na trh zřizovaných na místě a složených ze zástupců delegací Komise, velvyslanectví členských států a sdružení podniků.

Vzhledem k rozsáhlým pravomocem, které má Společenství v oblastech činnosti OIE, by bylo v dlouhodobém výhledu rovněž vhodné, aby se stalo členem OIE tak, jako je Codex Alimentarius. Pomůže to posílit soudržnost mezi normami, zásadami a jinými ustanoveními OIE a dalšími souvisejícími mezinárodními závazky Evropského společenství. Komise zahájí kroky vedoucí k získání členství Společenství v OIE do roku 2010 po předchozí konzultaci s OIE, pokud jde o možnosti úpravy jeho právního statutu.

3. Prevence, dohled a připravenost

Rozpoznávat problémy dříve, než vyjdou na povrch, a být přitom připravena zvládat ohniska nákaz a krize je hlavním cílem EU.

Komise bude motivovat zúčastněné strany k vytváření zásad biologické ochrany EU týkajících se izolace nových zvířat přivezených do hospodářství, izolace nemocných zvířat, řízení pohybu lidí, zvířat a vybavení, správného užívání krmiv a postupů při čištění a dezinfekci prostor. Při provádění kroků, které budou mít příznivé dopady na zdraví zvířat, jako jsou investice do infrastruktury hospodářství, školení pro zemědělce, poradenství pro zemědělce a zavádění právních norem, bude Komise hledat možnosti, jak co nejlépe využít stávající „veterinární fond“ a další podobné fondy Společenství (např. fond pro rozvoj venkova, strukturální fond, regionální fond, rybářský fond, vzájemné fondy a výzkum). Komise se rovněž v rámci rozpočtu na období 2008/2009 bude zabývat tím, jakou roli hraje při podpoře problematiky zdraví zvířat rozpočet EU.

Zlepšení biologické ochrany na hranicích je zvláště důležité s ohledem na skutečnost, že EU je největším dovozcem potravin, včetně živočišných produktů, na světě. Aby se zvýšila úroveň ochrany, dovozní kontroly by se měly zaměřit na vysoce rizikové dovozy. V roce 2010 přijme Komise návrh právního předpisu, který přinese lepší přístup k hraničním kontrolám založený na rizikovosti a bude účinnější při boji s nezákonným obchodem. Komise bude v rámci svých programů pomoci rovněž

pokračovat v úsilí pomáhat třetím zemím při potírání hrozeb pro zdraví zvířat a bezpečnost potravin hned v počátku a při plnění požadovaných hygienických norem.

Prevenici hrozeb a řešení krizí napomáhají kontrolní mechanismy, jako je např. rámec EU pro vysledovatelnost živých zvířat, potravin živočišného původu a krmiv a jejich původu. Tento rámec zahrnuje identifikační systémy, označování a TRACES (the Community TRAdE Control and Expert System for traceability – Obchodní řídicí a expertní systém Společenství pro vysledovatelnost). Záměrem Komise je vytvořit do roku 2011 širší, integrovaný elektronický systém, s jednotnou databází, který bude zahrnovat všechny prvky, které ve stávajícím systému obsahuje udělování osvědčení, označování a identifikace zvířat a nakažový status zvířat a status jejich životních podmínek. V závislosti na výsledcích studie o proveditelnosti je možné, že Komise do roku 2011 přijme návrh předpisu zavádějícího elektronické označování skotu.

Do roku 2011 by Komise rovněž měla vytvořit Informační systém pro nákazy zvířat (ADIS – Animal Diseases Information System), kompatibilní se systémem OIE, který by občanům poskytoval klíčové informace o nakažové situaci v Evropě.

Pokud už k mimořádné situaci dojde, je pro omezování a tlumení hrozeb souvisejících se zvířaty na úrovni EU velmi důležitá její schopnost přijímat urychlená rozhodnutí. EU bude pokračovat ve zlepšování již platných opatření a bude posilovat svoji síť rychlé reakce. Rovněž začne zvažovat, jakým způsobem posílit antigenové banky a banky očkovacích látek v EU.

4. Věda, inovace a výzkum

Věda je základem politiky Společenství v oblasti bezpečnosti potravin. Účelem nové strategie v oblasti zdraví zvířat je posílení vědeckých základů politiky Společenství v oblasti zdraví zvířat. Zlepší se tím postavení EU na mezinárodní scéně a pomůže jí to s překonáváním rozdílů při obchodování s jejími partnery. Rovněž je to klíčem k udržení vysoké úrovně důvěry spotřebitelů v celé EU.

Komise bude při přípravě opatření v oblasti zdraví zvířat i nadále využívat nejlepší dostupné vědecké poznatky. Evropský úřad pro bezpečnost potravin (EFSA) bude i nadále mobilizovat a koordinovat vědecké zdroje po celé EU s cílem poskytovat ta nejlepší vědecká doporučení.

V závislosti na externím hodnocení (2008–2009) bude dále zdokonalena síť laboratoří Společenství a národních referenčních laboratoří, čímž dojde k maximalizaci poznatků a odborných znalostí v Evropě.

Komise rovněž přivítala iniciativu průmyslového odvětví svést dohromady všechny partnery včetně zemědělství, vlád, veterinářů a mezinárodních institucí prostřednictvím vytvoření technologické platformy pro celosvětové zdraví zvířat. Komise pevně věří, že tato platforma vzniklá z podnětu průmyslového odvětví přispěje k vývoji lepší diagnostiky, očkovacích látek a léků, ku prospěchu celého odvětví zdraví zvířat. Program strategického výzkumu je velmi cenným dokumentem, neboť je výsledkem širokého konsensu mezi všemi zúčastněnými stranami z univerzit, výzkumných institucí, průmyslem, výrobci, subjekty

s rozhodovací pravomocí z EU a rovněž z významných mezinárodních organizací. Má závažné důsledky pro výzkum v oblasti zdraví zvířat a je v souladu s lisabonskou agendou, jejímž cílem je do roku 2010 vytvořit z EU významnou společnost založenou na vědě a technologiích.

Sedmý rámcový program pro výzkum (2007–2013) je důležitým nástrojem pro podporu tohoto programu strategického výzkumu otázek týkajících se zdraví zvířat. Maje toto na zřeteli bude Komise pracovat na tom, aby podněcovala vědecké inovace a výzkum a aby zajistila dostatečné financování této oblasti prostřednictvím partnerství veřejného a soukromého sektoru.

Za podpory Evropské agentury pro léčivé přípravky (EMA) zajistí Komise vhodný rámec na úrovni Společenství, který výrobcům poskytne více pobídek k vývoji nových léčivých přípravků a diagnostických nástrojů. Začne uvažovat o politice používání schválených očkovacích látek v rámci právního předpisu o zdraví zvířat. Rovněž usnadní změnu a přidávání dalších kmenů k již registrovaným očkovacím látkám tím, že v roce 2008 navrhne přezkoumání „nařízení o změnách“ (nařízení č. 1084/2003 a 1085/2003) a v roce 2009 přezkoumání přílohy 1 směrnice 2001/82/ES o kodexu Společenství týkajícím se veterinárních léčivých přípravků. EMA rovněž zvýší informovanost o dostupné pomoci EMA malým a středním podnikům a žadatelům o méně běžné použití produktů méně běžných druhů.

Antimikrobiální rezistence je i nadále významným zdrojem obav. V následujících měsících vydá EFSA stanovisko k antimikrobiální rezistenci potravinového původu jakožto biologickému nebezpečí. S ohledem na stanovisko EFSA se Komise může rozhodnout posílit svoji politiku, pokud jde o dohled a kontrolu spojené s antimikrobiální rezistencí u původců zoonóz způsobenou podáváním antibiotik zvířatům.

Komise bude navíc v rámci svých výzkumných programů podporovat výzkum ve třetích zemích (mezinárodní spolupráce), zejména pokud jde o významné exotické nákazy nebo o zanedbané zoonózy, které mají na tyto země vážný dopad.

Partnerství a komunikace

Komise při veškerých svých činnostech vychází ze dvou základních principů: partnerství a komunikace.

Akční plán respektuje význam dialogu mezi občany, sdruženími reprezentujícími občanskou společnost a orgány ES (zejména Komisí). To umožní zapojení zúčastněných stran, organizací a občanů do rozhodovacích procesů v EU.

Uvedená strategie může vést ke skutečným změnám pouze tehdy, pokud všichni ti, kteří se zabývají zdravím zvířat, budou pracovat společně a se všemi občany, kteří se o tuto problematiku zajímají. EU využije stávající snahy o spolupráci, podpoří nové iniciativy a bude více využívat nelegislativní alternativy k právní úpravě. Od února 2008 funguje poradní výbor pro zdraví zvířat. Jeho členy jsou zástupci nevládních organizací zabývajících se oblastí zdraví zvířat a zástupci spotřebitelů a vlád. Výbor bude vydávat strategické pokyny, pokud jde o vhodnou nebo přijatelnou úroveň ochrany zdraví zvířat a veřejného zdraví a priority činností a komunikace. Výbor bude rovněž sledovat, jak postupuje uvedená

strategie. Bude konzultován při každém hodnocení dopadů a bude radit Komisi, jak nejlépe dosáhnout dohodnutých výsledků.

Komise uskuteční přezkum v polovině období a v roce 2011 podá Evropskému parlamentu a Radě zprávu o provádění akčního plánu, v níž budou zohledněny jakékoli případné změny priorit. Zúčastněné strany budou moci sledovat postup různých činností na zvláštní internetové stránce. Komise vyzývá všechny zúčastněné partnery, aby zvážili, jak mohou k uskutečňování akčního plánu přispět.

Souhrn hlavních kroků a časový rozvrh

Hlavní kroky	Orientační datum pro splnění
1. Stanovení priorit pro zásahy ze strany EU	
Kategorizace nákaz zvířat	2010
2. Rámec EU pro zdraví zvířat	
Právní předpis EU o zdraví zvířat (návrh zákona)	2010
Systém EU pro dělení odpovědnosti a nákladů (náказы zvířat) (návrh právního předpisu)	2011
Posouzení potřeby rámce EU pro finanční záruky v odvětví krmiv (proces konzultací)	2008–2009
Vyjednávání vývozních podmínek pro EU: stanovení priorit a vytvoření místních týmů EU pro přístup na trh	2008–2013
Členství Společenství v OIE	2010–2011
3. Prevence, dohled a připravenost	
Vytvoření zásad EU pro biologickou ochranu	2009–2013
Prozkoumání možností financování a podpory opatření biologické ochrany a školení zemědělců	2008–2013
TRACES: širší, integrovaný elektronický systém	2011
Elektronické označování (skot)	2011
Revize důležitých právních předpisů: přístup k hraničním kontrolám založený na rizikovosti – potírání nezákonného obchodu	2010
Informační systém pro náказы zvířat (ADIS – Animal Disease information System)	2011
Hodnocení sítě rychlé reakce Společenství (krize)	2009–2010
Posílení bank očkovacích látek / antigenových bank Společenství	2008–2009

4. Věda, inovace a výzkum	
Mobilizace a koordinace vědeckých zdrojů s podporou EFSA	2008–2013
Program strategického výzkumu (Evropská technologická platforma pro zdraví zvířat) a sedmý rámcový program pro výzkum (2007–2013)	2008–2013
Hodnocení referenčních laboratoří Společenství	2008–2009
Dohled/kontrola spojené s antimikrobiální rezistencí (podpořené stanoviskem EFSA)	2008–2010
Více pobídek k vývoji nových léčivých přípravků a diagnostických nástrojů za podpory EMEA – včetně přezkoumání „nařízení o změnách“ (nařízení č. 1084/2003 a 1085/2003)	2008–2013 2008
Partnerství a komunikace	
Poradní výbor pro zdraví zvířat	únor 2008–2013
Přezkum a zpráva v polovině období	2011

Relizace legislativních návrhů ohlášených v tomto akčním plánu bude záviset na výsledku jednotlivých posouzení dopadů.